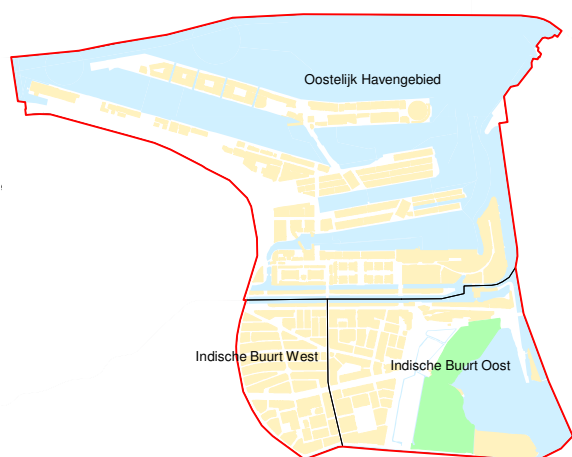
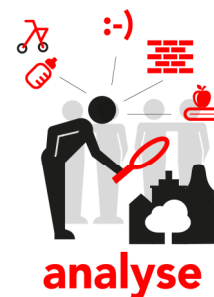
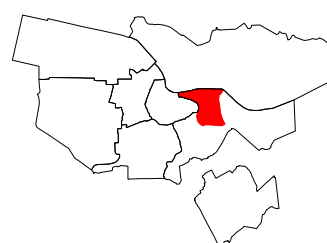

✖ Gemeente Amsterdam ✖ Gebiedsanalyse 2015 ✖ Oostelijk Havengebied/ ✖ Indische Buurt ✖ Stadsdeel Oost

Gebied Oostelijk Havengebied/Indische Buurt

Het gebied Oostelijk Havengebied/Indische Buurt bestaat uit twee wijken die sterk van elkaar verschillen. De **Indische Buurt** is gebouwd aan het begin van de 20^e eeuw, waarbij delen met de stadsvernieuwing in de jaren '80 en delen met de stedelijke vernieuwing rond de eeuwwisseling zijn vervangen. Het is een gemengde stadsbuurt die de afgelopen jaren een positieve ontwikkeling heeft doorgemaakt. Toch is met name het zuidelijk deel van de Indische Buurt daarin wat achtergebleven. De buurt kent vooral daar veel armoede en veel grote gezinnen in te kleine woningen.

In de Indische Buurt wonen relatief veel mensen van Turkse (10%) en Marokkaanse herkomst (20%) en deze groep vergrijst langzaam. Van de Turkse bewoners is bijvoorbeeld 17% ouder dan 55 jaar, ten opzichte van 11% gemiddeld in deze groep. De combinatie van de ligging (nabij de binnenstad) en de investeringen rond de stedelijke vernieuwing zorgen er de laatste jaren voor dat de buurt ook

in trek is bij huishoudens met een wat hogere sociaal-economische status en studenten.

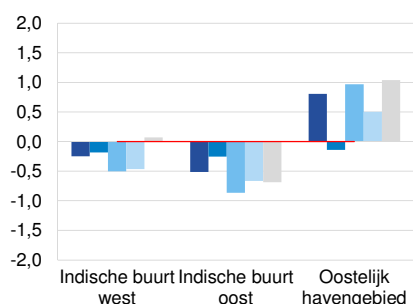
Waar het **Oostelijk Havengebied** in de tijd dat het nog een haven was een duidelijke connectie had met de Indische Buurt (als werkgebied voor de bewoners van de Indische Buurt), is deze verbinding nu veel minder duidelijk. Het Oostelijk Havengebied bestaat uit een aantal schiereilanden die in de jaren '90 zijn omgevormd van haven naar woongebied. Het is een gemengd gebied van huur en koop, en is in trek bij (hoger opgeleide) gezinnen (23% van de huishoudens is een gezin met kinderen). Een groot deel van de bewoners is elders opgegroeid en voor studie of werk naar Amsterdam gekomen (41% is een dergelijke nieuwe steding). Het Oostelijk Havengebied scoort als geheel op veel indicatoren bovengemiddeld. Op buurtniveau blijkt echter dat Cruquius daarin afwijkt en de nodige problemen kent. Het Oostelijk Havengebied trekt (architectuur)toeristen en heeft een aantal bovenlokale voorzieningen, zoals de Passenger Terminal Amsterdam met jaarlijks zo'n 300.000 passagiers en het Muziekgebouw aan het IJ.

Ruimte en economie

Wonen

De Indische Buurt is qua bebouwing een mengmoes van vooroorlogse bouw, stadsvernieuwingsbouw uit de jaren '80 en recente (ver)nieuwbouw. In 2002 startte een grootschalig vernieuwingsprogramma, waardoor inmiddels veel woningen in de buurt zijn opgeknapt. De waardering voor de vaak kleine woningen stijgt hierdoor en nadert in 2013 het stedelijk gemiddelde (7,4 versus 7,6). Het aandeel corporatiewoningen neemt af, maar is met 64% nog steeds bovengemiddeld (46%); met name in de Ambonplein-buurt (81%) en Sumatraplantsoenbuurt (71%) is het aandeel hoog.

Positie buurtcombinaties ten opzichte van het stedelijk gemiddelde (standaarddeviatie)

- Wonen en openbare ruimte: WOZ-waarde per m2; tevredenheid onderhoud straten en stoepen.
- Bedrijvigheid: banen per 1000 inwoners; winkels per 1000 inwoners.
- Sociaal-zelfredzaamheid en participatie: geregistreerde werkloosheid; minimahuishoudens.
- Sociaal- jeugd en onderwijs: minimajongeren; voortijdig schoolverlaters.
- Leefbaarheid en veiligheid: tevredenheid met de buurt; objectieve veiligheidsindex.
- Amsterdam gemiddeld.

Het Oostelijk Havengebied scoort op het gebied van wonen en leefbaarheid veel beter dan gemiddeld in Amsterdam. Het is een aantrekkelijk woongebied. Het gebied veranderde de afgelopen 20 jaar van een rafelrand in een dichtbebouwd gebied. De woningen, die veelal aan het water liggen en relatief groot zijn, worden zeer gewaardeerd. Bewoners geven gemiddeld een rapportcijfer 8,2 aan hun woning. Goedkope huurwoningen zijn hier schaars, 8% van de woningvoorraad is een goedkope huurwoning met een huur minder dan € 425 (Amsterdam: 27%).

Een deel van het Oostelijk Havengebied heeft een afwijkende woningvoorraad: Cruquius. In de Architectenbuurt werd hier eind jaren '80 de eerste woonbuurt neergezet van het Oostelijk Havengebied. De waardering voor de woningen is hier iets minder dan in de rest van het Oostelijk Havengebied. Onder andere in deze buurt worden corporatiewoningen verkocht. Met name in Entrepot Noordwest staan relatief veel corporatiewoningen (62%, Amsterdam 46%).

Openbare ruimte

Naast de woningen wordt ook de openbare ruimte verbeterd in de Indische Buurt. Het schoonhouden van straten en stoepen blijft echter slechter dan gemiddeld (5,8 versus 6,4 in Amsterdam) en de verloederingscore is bovengemiddeld. De verloedering is het grootst in het oostelijk deel van de Indische buurt (score 30 versus 22 gemiddeld in de stad), maar ook in het westelijk deel is het hoog (28). Bewoners geven in buurtbijeenkomsten aan gebruikersgroen in de buurt te missen. Daarnaast geven bewoners aan dat op bepaalde punten de verkeerssituatie niet optimaal is en soms ook echt als onveilig wordt ervaren. Ook de verkeerssituatie en dan met name het verkeersgedrag in de Javastraat wordt benoemd als knelpunt.

Bewoners van het Oostelijk Havengebied oordelen positief over de inrichting en het schoonhouden van de openbare ruimte. Wel zijn er signalen uit de buurt dat de toegankelijkheid van de openbare ruimte op een aantal plekken te wensen overlaat. Ook is er weinig groen en er is sprake van parkeerdruk, met name op het Borneo-eiland.

In Entrepot Noordwest geven bewoners lagere cijfers voor de inrichting en het schoonhouden van de openbare ruimte.

Bedrijvigheid

De bedrijvigheid in Indische Buurt/Oostelijk Havengebied neemt toe. Het gebied telt 13.003 banen, in verhouding tot het aantal inwoners 315 per 1.000. Dit is minder dan gemiddeld in Amsterdam (597:1.000). In de afgelopen vijf jaar is het aantal bedrijfsvestigingen met 27% toegenomen, sneller dan gemiddeld in Amsterdam (+24%). Het totaal aantal banen steeg in dezelfde periode met 5%, gelijk aan de gemiddelde groei. Er zijn veel kleine bedrijven met een hoog aandeel zzp'ers (64% versus gemiddeld 53%).

De bedrijvigheid is vooral geconcentreerd in het Oostelijk Havengebied met sterke vertegenwoordiging van advisering en onderzoek, creatieve industrie en ict. Ook laat het aantal riviercruiseschepen dat Amsterdam bezoekt al jaren een stijgende lijn zien. Bij de terminal in het Oostelijk Havengebied worden jaarlijks honderdduizenden toeristen afgeleverd, een belangrijke economische pijler voor Amsterdam.

De Indische Buurt (Oost en West) telt relatief weinig bedrijven en banen: gemiddeld 183 banen per 1.000 inwoners. Maar de laatste jaren vestigen zich hier steeds meer nieuwe ondernemers. Het aantal banen neemt sterk toe: tussen 2010 en 2014 is het aantal banen in de Indische Buurt West met 16% en in de Indische Buurt Oost met 26% toegenomen. Het aandeel starters ligt met 13% respectievelijk 14% hoger dan gemiddeld in Amsterdam (11%).

In de Javastraat is een ruim aanbod van food-winkels te vinden. Op non-food scoort de straat echter onvoldoende bij bezoekers, evenals de Molukkenstraat. Het Oostelijk Havengebied telt buiten winkelcentrum Brazilië relatief weinig winkelvoorzieningen voor dagelijkse goederen. En ook Brazilië zelf krijgt van de bezoekers een onvoldoende voor het aanbod van dagelijkse goederen.

Sociaal

Zelfredzaamheid en participatie

De Indische Buurt scoort op het sociale vlak vaak onder het gemiddelde van Amsterdam en Stadsdeel Oost. Er is sprake van een opeenstapeling van problematiek in vooral de Makassarpleinbuurt, de Sumatraplantsoenbuurt en de Ambonpleinbuurt. Van de huishoudens in de Indische Buurt West heeft 19% een laag inkomen en een lage opleiding, in de Indische Buurt Oost is dit 23% (versus 15% gemiddeld in de stad). Ook is hier de geregistreerde werkloosheid met 15% hoger dan gemiddeld in Amsterdam (12%). Veel mensen leven van de bijstand in met name de Makassarpleinbuurt en de Ambonpleinbuurt (beide 10%; Amsterdam 6%). In deze buurten is ook het aandeel bewoners dat gebruik maakt van de schuldhulpverlening hoger dan gemiddeld (4% versus 2% in Amsterdam).

In de Indische Buurt geven opvallend veel mensen aan geen regie over het eigen leven te hebben (17% versus 10% gemiddeld in de stad). Het welzijnsniveau, in de vorm van de leefsituatie-index (een samengestelde score op het gebied van participatie en leefbaarheid), ligt in de Indische Buurt veel ongunstiger dan gemiddeld (94 versus 102 in Amsterdam). De bewoners van de Indische Buurt participeren ook minder vaak dan gemiddeld: 83% van de 19 tot 65-jarigen heeft (vrijwilligers)werk, geeft mantelzorg en/of doet een opleiding versus 87% gemiddeld in de stad. Veel bewoners bevinden zich in een sociaal isolement en zijn daardoor niet of moeilijk in staat om deel te nemen aan het maatschappelijk leven. 14%

Geeft aan ernstig eenzaam te zijn versus 11% in Amsterdam. De Indische Buurt scoort laag op onder andere betrokkenheid van bewoners bij de buurt (5,8 versus 6,3 gemiddeld) en sociale kwaliteit (36 versus 46). Het stadsdeel signaleert echter dat de buurt zich ook kenmerkt door een groep zeer actieve bewoners dat zich verenigt in verschillende communities. Deze groepen zijn op vele thema's actief zoals gezonde voeding, werken aan een goed pedagogisch klimaat, beheren van buurthuizen, budgetmonitoring en groenprojecten.

Het Oostelijk Havengebied scoort op alle sociaal-economische indicatoren gunstiger dan gemiddeld. Zo heeft in het Oostelijk Havengebied maar 5% van de huishoudens een laag inkomen en een gezinshoofd met een lage opleiding (Amsterdam: 15%). In Cruquius is de situatie waarschijnlijk minder gunstig. Zo wordt hier twee keer zo vaak gebruik gemaakt van schuldhulpverlening dan gemiddeld (4% versus 2%).

Ook inzet in de buurt of stad, vrijwilligerswerk, eenzaamheid en zelfredzaamheid scoren in het deelgebied Oostelijk Havengebied veel gunstiger dan gemiddeld. Slechts 2% van de bewoners voelt zich hier (ernstig) eenzaam. Vanuit de buurt komen wel signalen dat de eenzaamheid onder ouderen toe is genomen en door de uitgestrektheid van het Oostelijk Havengebied zijn de voorzieningen voor ouderen relatief ver weg. Het welzijnsniveau, in de vorm van de leefsituatie-index (een samengestelde score op het gebied van participatie en leefbaarheid), ligt in het Oostelijk Havengebied veel gunstiger dan gemiddeld in Amsterdam (110 versus 102).

Gezondheid

In de Indische Buurt, waar de sociaal-economische positie van veel bewoners zwak is, spelen veel gezondheidsproblemen. Van de bewoners geeft bijvoorbeeld 30% aan een matige tot slechte gezondheid te hebben (Amsterdam: 25%); 11% heeft te maken met psychische klachten (versus 7% gemiddeld) en 32% rookt (Amsterdam: 28%). Van de volwassenen heeft 44% overgewicht of obesitas, wat rond het stedelijk gemiddelde van 40% ligt. Het Oostelijk Havengebied scoort overwegend gunstig op de verschillende gezondheidsaspecten. Bewoners hebben bijvoorbeeld weinig psychische klachten (3%), en roken minder vaak dan gemiddeld in de stad (20%).

Jeugd en onderwijs

In dit gebied is een vijfde van de bewoners jonger dan 18 jaar. In het Oostelijk Havengebied wonen nog wat meer 18-minners (22%). Met name het aandeel kinderen van vier tot twaalf jaar ligt hier hoger dan gemiddeld in de stad (10% versus 8%).

Armoede is in grote delen van de Indische Buurt hoog en veel kinderen groeien op in een minimahuishouden (28% versus 21% in Amsterdam). Veel leerlingen in het basisonderwijs

hebben laagopgeleide ouders (43% versus 20% in Amsterdam). Toch liggen hun schoolprestaties rond het gemiddelde van de stad. Ook het percentage 18 tot en met 22-jarigen dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat, ligt met 9% rond het stedelijk gemiddelde. In de Ambonpleinbuurt (12%) en de Sumatraplantsoenbuurt (11%) liggen deze percentages echter wel hoger.

Jongeren geven aan veel moeite te hebben met het vinden van een stageplaats. Dit kan bijdragen aan het hoge aandeel laagopgeleide schoolverlaters. Er wordt veel overlast ervaren van jongeren en bewoners geven vaak aan zich zorgen te maken over de ontwikkelkansen van de jongeren en werkloosheid onder jongeren in de buurt.

In het Oostelijk Havengebied groeien weinig jongeren op in een minimahuishouden (13%) en heeft slechts 4% laag opgeleide ouders. De schoolprestaties in het Oostelijk Havengebied zijn goed.

Zorg voor de jeugd

In de Indische Buurt hebben jongeren meer te maken met zorg dan in het Oostelijk Havengebied. Zo wordt er in de Indische Buurt West wat meer gebruik gemaakt van Jeugd- en Opvoedhulp. Ook worden de jongeren daar vaker verdacht van criminaliteit dan gemiddeld (5% van de jongeren tussen de 12 en 24 jaar), in de Indische Buurt Oost ligt dat aandeel nog iets hoger (6%). In de Indische Buurt Oost ligt het aantal behandelingen in de geestelijke gezondheidszorg lager dan gemiddeld (57 behandelingen per 1.000 jongeren). Hier kan sprake zijn van onderdiagnostiek, mogelijk weten lager opgeleide ouders deze zorg minder goed te vinden. Kinderen in de Indische Buurt zijn vaak te zwaar (39%) en sporten weinig in verenigingsverband (59% versus 69% in Amsterdam).

In het Oostelijk Havengebied valt de psychische problematiek op. Dertien procent van de tweedejaars op het voorgezet onderwijs heeft een verhoogde kans op psychosociale problematiek (Amsterdam: 11%) en het aantal j-GGZ behandelingen ligt hoger dan gemiddeld (93 behandelingen per 1.000 jongeren versus 80 in Amsterdam). Overgewicht komt in het Oostelijk Havengebied veel minder vaak voor (15%) en veel kinderen sporten bij een vereniging (85%).

Stapelings van gebruik regelingen en voorzieningen

De Stapelingsmonitor laat zien dat huishoudens uit de Indische Buurt/Oostelijk Havengebied gemiddeld gebruik maken van 40 onderscheiden regelingen en voorzieningen. Het gaat om regelingen voor arbeidsparticipatie, inkomensondersteuning, welzijn en zorg, onderwijs en jeugdzorg. Van de huishoudens in dit gebied gebruikt 44% één of meer van dergelijke regelingen (Amsterdam 45%) en bij 11% van de huishoudens met regelingen is sprake van

stapeling van 5 of meer regelingen (Amsterdam 12%). Dit duidt er op dat er in dit gebied gemiddeld sprake is van multiproblematiek bij huishoudens,

Huishoudens met een zwakke sociaal-economische positie maken meer gebruik van regelingen. Het gebruik is dan ook hoger in de Indische Buurt-Oost: 52% van de huishoudens heeft 1 of meer regelingen. En van deze huishoudens heeft 15% 5 of meer regelingen.

Leefbaarheid en veiligheid

Het Oostelijk Havengebied wijkt positief af met een hoog rapportcijfer voor de buurt (8,0), veel sociale cohesie en weinig spanningen tussen bevolkingsgroepen. De Indische Buurt Oost wijkt negatief af met een lager rapportcijfer voor de buurt (6,7), een geringe betrokkenheid van buurtbewoners (5,8 versus 6,3 Amsterdam) en veel spanningen tussen bevolkingsgroepen (index 120 versus 99 Amsterdam). De Indische Buurt West neemt een middenpositie in. De waardering voor het gebied is tussen 2003 en 2013 sterk toegenomen (6,3 naar 7,5), met name in de Indische Buurt West (5,4 naar 7,3). De spanningen tussen bevolkingsgroepen zijn recent toegenomen in het gebied. In 2013 voelde 17% spanningen met buurtgenoten met een andere cultuur, in 2014 25% (boven het gemiddelde van 20%).

Het Oostelijk Havengebied is veilig, zowel objectief als subjectief. Bewoners voelen zich niet vaak onveilig en er komt weinig overlast voor. De Indische Buurt Oost is het meest onveilig. Er komen met name veel inbraken voor, mensen voelen zich relatief vaak onveilig (37% versus 30% Amsterdam) en ervaren vaak overlast van jongeren (34 versus 18%). De Indische Buurt West neemt wederom een middenpositie in. In deze buurtcombinatie is er alleen iets meer dan gemiddeld sprake van overlast van jongeren en burens. In zowel de Indische Buurt West als Oost is de subjectieve veiligheid bovengemiddeld verbeterd tussen 2003 en 2013. Datzelfde geldt voor de objectieve veiligheid in de Indische Buurt West.

Dynamiek, trends en verwachtingen

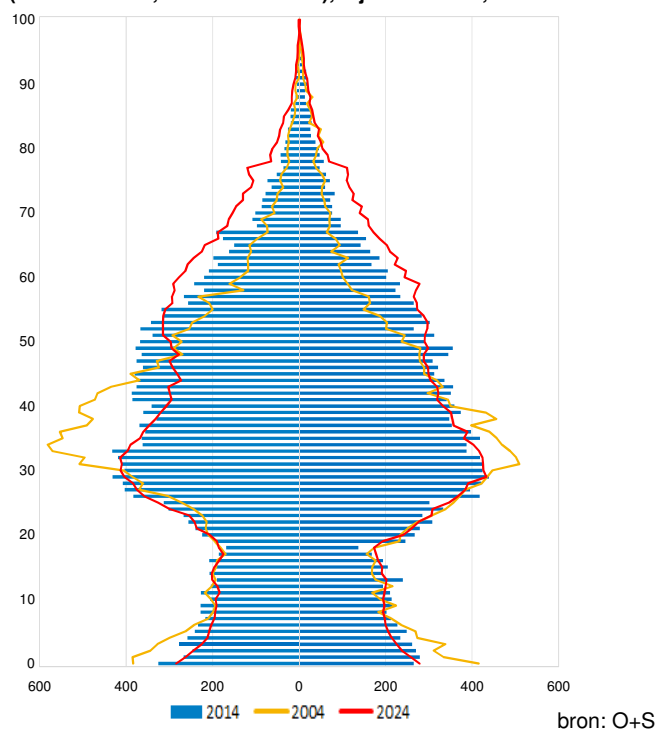
Tussen 2014 en 2024 zal het aantal inwoners nauwelijks stijgen (1% versus 6% in Amsterdam). In 2014 telt het gebied 41.300 inwoners; in 2024 zijn dat er 41.500.

De Indische Buurt/Oostelijk Havengebied is, op IJburg/Zeeburgereiland en Bijlmer Centrum na, het snelst vergrijzende gebied van Amsterdam. Tot 2024 zal het aantal 65-plussers toenemen van 3.200 naar 4.900; een stijging van 52% (Amsterdam: 28%). Daarnaast zullen alle leeftijdsgroepen onder de 50 in omvang afnemen. Het sterkst is de afname van de 4- tot 7-jarigen. In 2014 zijn dat er 1.900;

in 2024 nog 1.600 (een afname van 13% versus een stijging van 6% in Amsterdam).

De grotere nieuwbouwprojecten die in het Oostelijk Havengebied plaatsvinden zijn de ontwikkelingen aan de Oostelijke Handelskade, de Ertskade en van het Cruquiusgebied. Deze projecten zullen veel nieuwe woningen opleveren in het koop- en sociale- en middeldure huursegment. Voor de Indische Buurt behoren de bouw van de Smaragd en de ontwikkeling van het Sumatraplantsoen tot de grotere projecten. Bij deze projecten gaat het om een mix van sociale huur- en middeldure koopwoningen. In de bevolkingsprognose van O+S wordt in het gebied als geheel uitgegaan van per saldo in totaal 470 extra woningen tot 2024.

Bevolking Oostelijke Havengebied/Indische Buurt naar leeftijd (links mannen, rechts vrouwen), 1 januari 2004, 2014 en 2024

Gebiedsspecifieke thema's

Indische Buurt

Verschillen binnen de buurt

Dat de Indische Buurt inmiddels af is van het imago onveilige achterstandswijk, betekent helaas niet dat de buurt geen achterstandspositie meer heeft. Heel veel is al verbeterd, maar op een aantal gebieden scoort het nog onder het gemiddelde van Amsterdam en stadsdeel Oost. Dat geldt met name voor de Makassarpleinbuurt, de Sumatraplantsoenbuurt en de Ambonpleinbuurt.

Fysiek

Op het fysieke vlak gaat er nog in de transformatie van de woningvoorraad veel gebeuren de komende jaren. Er zal

aandacht zijn voor de realisatie van doelgroepwoningen en er zijn afspraken over een toename in het aantal woningen in het middensegment, dat nu nog erg laag is in de Indische Buurt. Ook duurzaamheid in de woningbouw, zoals zonne-energie, is de afgelopen jaren meer toegepast. Met de vernieuwing van de woningen zal ook de kwaliteit van de openbare ruimte aandacht krijgen.

Sociaal

Veel bewoners bevinden zich in een sociaal isolement en zijn daardoor niet of moeilijk in staat om deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Vanuit Samen Doen en de informele zorgnetwerken komt het signaal dat veel kinderen al jong op eigen benen moeten staan en dan soms ook nog de zorgen voor een ziek familielid op hun schouders nemen en dus al op zeer jonge leeftijd mantelzorger zijn.

Oostelijk Havengebied

Water

In vergelijking met de Indische Buurt scoort het Oostelijk Havengebied juist op veel indicatoren beter dan gemiddeld in Amsterdam. Water speelt vanzelfsprekend een grote rol in het Oostelijk Havengebied. Ondanks de hoge waardering voor de aantrekkelijke woonomgeving staan havenactiviteiten soms op gespannen voet met de leefomgeving van bewoners, bijvoorbeeld vanwege overlast zoals luchtvervuiling. De havenfuncties bestaan voornamelijk uit ligplaatsen voor de binnenvaart en de ontvangst van rivier- en zeecruise. Het aantal cruiseschepen vormt al jaren een stijgende lijn en levert jaarlijks honderdduizenden toeristen af, een belangrijke economische pijler voor Amsterdam. Water wordt ook op veel verschillende manieren gebruikt. Voor bewoners van het Oostelijk Havengebied is zicht op het water, het 'blauw' een belangrijke waarde en biedt het water ruimte voor watersport en -recreatie. Dat zwemmen juist niet mag, wordt betreurd door de bewoners.

Fysiek

Het Oostelijk Havengebied scoort op het gebied van wonen en leefbaarheid veel beter dan gemiddeld in Amsterdam. Het is een aantrekkelijk woongebied. Er zijn veel meer kinderen dan ooit verwacht, vooral op Borneo en Sporenburg. De keerzijde is wel dat daardoor de druk op sommige plekken hoog is en het gebied een speelplekkentekort (ook voor jongeren) heeft. Dat wordt door bewoners als een gemis ervaren. Het rapportcijfer voor de speelvoorzieningen is met name laag op Borneo (een 5,9) en de Oostelijke Handelskade (een 5,7). De nieuwbouwprojecten voorzien voor een deel in sociale woningen, maar het gemiddelde van de sociale woningvoorraad dat in de buurten Java en Borneo ver onder de 30% is gezakt wordt daarmee niet verhoogd. Het voormalige industriegebied op Cruquius is in transitie en zal een werk-woongebied worden. Het oudste woondeel op

Cruquius, de Architectenbuurt is wat verouderd. Onder andere in deze buurt worden corporatiewoningen verkocht.

Participatie

Bewoners- en buurtnetwerken in het OHG zijn, net als in de Indische Buurt, als dragende samenleving groeiende. De combinatie van krachtige bewoners, een groeiende groep ouderen, veranderende regelgeving (o.a. de 3D's) en weinig voorzieningen blijken een voedingsbodem voor verschillende initiatieven op het gebied van welzijn en zorg. Ook op het gebied van 'groen' omdat hier een tekort aan ervaren wordt. In Cruquius is uit onvrede over de fysieke omgeving (gebouwen en openbare ruimte) beweging onder bewoners ontstaan die verder heeft geleid tot sociale initiatieven.

Vergrijzing leidt in de buurten Java en KNSM tot een groeiende groep ouderen wiens initiatieven op eigen vragen inspelen. De plek om deze initiatieven te kunnen huisvesten wordt geregeld gemist. Ook is er sprake van een groeiend netwerk van ondernemers op Cruquius die met alternatieve mogelijkheden komen voor jongeren zonder diploma. Hoewel er gemiddeld weinig overlast van jongeren op gebiedsniveau is, is dit zeker het geval op Cruquius en de Oostelijke Handelskade.

Bedrijvigheid

Ook de economie krijgt meer kansen, dat zie je bijvoorbeeld aan het toenemend aantal riviercruiseschepen dat Amsterdam bezoekt. Van de in 2014 gestarte stedelijke proef met het Oostveer (de pont naar Noord) is door meer mensen dan verwacht gebruik gemaakt.

Kernindicatoren

		Amsterdam	Stadsdeel	Gebied22	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie
gebiedcode		STAD	M	DX14	M31	M32	M33
	peiljaar	Amsterdam	Oost	Indische Buurt/ Oostelijk Havengebied	Indische buurt west	Indische buurt oost	Oostelijk havengebied
Bevolking							
aantal inwoners	2014	811185	126157	41285	12732	10044	18509
bevolkingsdichtheid (inwoners / km2 land)	2014	4923	7124	14177	27226	10719	12278
% 0-17 jaar	2014	18,2	20,4	19,8	16,9	19,5	22,0
% 65+	2014	11,7	8,7	7,8	7,5	11,1	6,3
% 80+	2014	2,8	1,7	1,4	1,1	3,2	0,6
% niet-westerse Amsterdammers	2014	34,8	32,5	37,7	48,4	54,5	21,1
% nieuwe stedelingen	2014	31,3	35,7	34,7	34,6	23,4	41,0
aantal huishoudens	2014	436938	65802	21372	7079	5217	9076
% stel met kinderen	2014	16,3	18,7	19,0	14,8	17,8	23,0
% eenoudergezinnen	2014	9,0	8,9	9,2	7,8	9,5	10,2
% alleenwonenden	2014	53,3	51,7	49,7	56,4	53,1	42,6
% bewoners van instituten	2014	1,0	0,8	0,5	0,4	1,3	0,2
% verhuurd (binnenlandse mutatiegraad)	2013	13,9	14,3	13,3	14,9	16,3	10,5
Ruimte en economie-wonen en openbare ruimte							
woningvoorraad	2014	398565	58581	19963	6444	4987	8532
% corporatiehuur	2014	45,6	49,8	53,2	59,8	70	38,4
% koopwoningen	2014	28,5	29,8	29,3	25,2	18,5	38,6
% goedkope huur in woningvoorraad (0-425)*	2013	27	26	26	39	38	8
% huur tot huurtoeslaggrens (0-665)*	2013	56	56	56	62	76	41
% huur in middensegment (665-930)*	2013	4	4	4	4	1	6
gemiddelde WOZ-waarde per m2	2014	2888	2936	2947	2832	2759	3132
% grote woningen (>80 m2)	2014	35,0	42,5	43	19,6	27,1	70
gemiddelde woningbezetting (>100 woningen)	2014	2,04	2,15	2,07	1,98	2,01	2,17
huurquote*	2013	27	27	28	28	28	28
rapportcijfer eigen woning	2013	7,6	7,7	7,8	7,4	7,3	8,2
verloederingscore (0-100)	2013	22	18	21	28	30	12
rapportcijfer onderhoud straten en stoepen	2013	6,6	6,8	6,8	6,4	6,2	7,2
rapportcijfer onderhoud groen	2013	6,8	6,9	6,9	6,6	6,7	7,2
rapportcijfer schoonhouden straten en stoepen	2013	6,4	6,6	6,5	5,9	5,8	7,1
rapportcijfer parkeervoorzieningen	2013	6,4	6,5	6,2	6,2	6,4	6,2
Ruimte en economie- bedrijvigheid							
aantal (bedrijfs)vestigingen	2014	99983	14690	5031	1183	762	3086
starters (% vestigingen)	2014	10,5	10,5	10,8	13,4	14,2	8,9
ZZP'ers (% vestigingen)	2014	53,4	61,8	63,9	70,0	68,1	60,6
creatieve industrie (% vestigingen)	2014	29,9	36,2	39,9	42,3	31,5	41,1
toerisme (% vestigingen)	2014	7,8	5,8	5,5	6,7	8,9	4,1
ICT (% vestigingen)	2014	17,5	20,6	21,7	19,1	14,0	24,6
zakelijke dienstverlening (% vestigingen)	2014	31,7	34,8	35,6	27,0	26,9	41,1
aantal winkels per 1.000 inwoners	2014	6,8	3,9	3,2	5,7	2,3	2,1
aantal banen (>12 uur per week)	2014	484600	58549	13003	2325	1841	8837
aantal banen per 1.000 inwoners (>500 inwoners)	2014	597	464	315	183	183	477
Sociaal-zelfredzaamheid en participatie							
potentiële beroepsbevolking (15-64)	2014	588991	92660	31031	9908	7265	13858
geregistreerde werkloosheid	2014	11,8	10,7	11,4	12,7	14,6	8,7
% 15-64 jarigen met bijstand	2014	6,4	5,7	6,2	7,7	9,7	3,2
% 15-64 jarigen in trede 1 of 2 van de bijstand	2014	4,5	3,9	4,2	5,4	6,7	2,0
gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen	2011	30800	32400	32206	25500	25400	41100
% huishoudens laag opgeleid en laag inkomen	2011	15	14	14	19	23	5
% minimahuishoudens	2011	20	19	20	25	27	12
% 18+ in schuldhulpverlening	2013	2,3	2,0	2,4	2,7	3,7	1,4
% (zeer) ernstig eenzaam	2012	11	9	8	.	.	.
% matig tot sterke sociale uitsluiting	2012	9	7	8	.	.	.
% geen regie over eigen leven	2012	10	11	11	.	.	.
% mantelzorgers	2012	9	8	7	.	.	.
% vrijwilligers	2012	36	38	39	.	.	.
% zet zich in voor buurt of stad	2012	21	22	16	.	.	.
% (vrijwilligers)werk/mantelzorg/opleiding (19-64)	2012	87	87	86	.	.	.
Sociaal-gezondheid							
% ervaren gezondheid gaat wel - zeer slecht	2012	25	24	23	.	.	.
% belemmerd door chronische aandoening	2012	35	31	32	.	.	.
% OESO beperking	2012	17	13	14	.	.	.
% hoog risico angststoornis / depressie	2012	7	7	8	.	.	.
% rokers	2012	28	26	27	.	.	.
% overmatig / zwaar alcoholgebruik	2012	17	17	16	.	.	.
% overgewicht of obesitas	2012	40	35	37	.	.	.
% dat aan beweegnorm voldoet	2012	67	67	67	.	.	.

		Amsterdam	Stadsdeel	Gebied22	Buurt combinatie	Buurt combinatie	Buurt combinatie
gebiedcode		STAD	M	DX14	M31	M32	M33
	peiljaar	Amsterdam	Oost	Indische Buurt/ Oostelijk Havengebied	Indische buurt west	Indische buurt oost	Oostelijk havengebied
Sociaal-jeugd en onderwijs							
aantal scholen basisonderwijs	2013	209	33	9	2	3	4
aantal leerlingen basisonderwijs	2013	61182	11321	3290	494	806	1990
% gewichtleerlingen (op scholen)	2013	20,1	13,9	19,7	42,3	44,2	4,2
% (matig) verhoogde SDQ-score (10-jarigen)	2013	19	14	15	.	.	.
gemiddelde CITOscore (naar woonadres)	2014	534,6	536,6	536,3	533,6	533,8	538,9
% basisschooladvies pro/lwoo	2014	15,4	10,5	11,6	18,8	17,8	4,3
aantal scholen speciaal onderwijs	2013	46	4	1	.	1	.
aantal leerlingen speciaal onderwijs	2013	4561	346	87	.	87	.
aantal scholen voortgezet onderwijs	2013	63	10	1	.	1	.
aantal leerlingen voortgezet onderwijs	2013	37809	5745	14	.	14	.
% (matig) verhoogde SDQ-score leerlingen VO2	2014	11	11	12	.	.	.
% laag opgeleide schoolverlaters (18-22 jaar)	2014	9,1	7,2	8,8	8,5	9,7	8,3
aantal inwoners studentenwoningen	2014	8814	3407	130	130	0	0
jeugdwerkloosheid	2014	24	22	19	.	.	.
% minimajongeren	2011	21	18	21	27	29	13
% overgewicht / obesitas (10-jarigen)	2013	24	21	28	.	.	.
% lid sportvereniging (10-jarigen)	2013	69	77	70	.	.	.
recent gebruik tabak/alcohol/cannabis (VO4)	2014	30	32	27	.	.	.
behandelingen JGGZ ambulant per 100 0-17 jarigen	2011	8,0	8,0	8,2	8,8	5,7	9,3
trajecten Jeugd- en opvoedhulp per 1.000 0-17 jarigen	2013	41	38	36	54	40	25
aanmeldingen AMK per 1.000 0-17 jarigen	2013	4,1	2,6	3,8	3,3	.	5,5
% jeugdige verdachten (12-24)	2013	4	4	4,4	5	6	3
Leefbaarheid en veiligheid							
rapportcijfer voor de eigen buurt	2013	7,4	7,5	7,5	7,3	6,7	8,0
rapportcijfer ontwikkeling eigen buurt	2013	7,1	7,3	7,5	7,5	7,2	7,5
% verhuisgeneigden*	2013	25	27	24	27	32	19
kengetal sociale kwaliteit (0-100)	2013	46	50	46	39	36	56
rapportcijfer betrokkenheid buurtbewoners	2013	6,3	6,4	6,3	6,2	5,8	6,6
spanningenindex *	2013	99	101	104	100	120	96
objectieve veiligheidsindex *	2013	70	68	.	65	75	51
deelindex inbraak*	2013	71	67	.	83	124	60
deelindex overlast*	2013	123	125	.	114	144	89
deelindex drugs*	2013	63	53	.	29	27	24
subjectieve veiligheidsindex *	2013	74	70	.	77	98	49
% voelt zich wel eens onveilig in eigen buurt	2013	30	27	31	34	37	22
% vaak jongerenoverlast in de buurt	2013	18	17	23	24	34	14
rapportcijfer burenoverlast	2013	7,3	7,4	7,6	6,9	7,4	8,0
rapportcijfer overlast andere groepen	2013	7,0	7,1	7,1	6,6	6,6	7,6
rapportcijfer horecaoverlast	2013	7,9	8,1	8,1	7,6	8,1	8,4

legenda

> 1 SD meer / beter dan gemiddeld		
0,5 - 1 SD meer / beter dan gemiddeld		
0,5 SD rond gemiddelde		
0,5 - 1 SD minder / slechter dan gemiddeld		
> 1 SD minder / slechter dan gemiddeld		

De kleuren geven aan hoe de waarden van een indicator verspreid zijn over de stad. De kleuren geven niet aan of de verschillen statistisch significant zijn.

*De cijfers op buurtcombinatieniveau zijn gebaseerd op de WIA-buurtindeling

Deze en meer cijfers zijn op verschillende schaalniveaus terug te vinden in het Basisbestand Gebieden Amsterdam op <http://www.os.amsterdam.nl/online-producten/>

Definities en bronnen

	peiljaar	bron	definitie / opmerking
niet-westerse Amsterdammers	2014	O+S	Amsterdammers die zelf of van wie een van de ouders is geboren in niet-westers land (=Afrika, Latijns-Amerika en Azië (exclusief Indonesië en Japan) of Turkije).
nieuwe stedelingen	2014	O+S	Personen van autochtone of westerse herkomst in de leeftijd 18-55 jaar, die na hun 18e geregistreerd zijn in de gemeente Amsterdam.
bewoners van instituten	2014	O+S	aantal geregistreerde niet-zelfstandig wonenden
oordeel bewoners over woning, buurt, openbare ruimte, voorzieningen etc.	2013	WIA	Wonen in Amsterdam (WIA): tweejaarlijkse enquête van Dienst Wonen Zorg en Samenleven
huurquote	2013	WIA	Kale huur minus de huurtoeslag, als percentage van het inkomen
% verhuiscapaciteit*	2013	WIA	aandeel bewoners dat de komende twee jaar wil verhuizen
gemiddelde WOZ-waarde per m2	2014	DBGA	Waarde in kader Wet waardering onroerende zaken. De WOZ-waarde wordt vastgesteld op basis van het peiljaar voorafgaand aan het peildatum.
grote woningen	2014	BAG	Verblijfsobject met gemiddeld gebruikersoppervlakte (GBO) > 80m2.
verloederingscore (0-100, hoe hoger hoe meer verloederend)	2013	Veiligheidsmonitor	Gemiddelde van het aandeel bewoners dat de volgende voorvallen vaak vindt voorkomen in de buurt: bekladding muren, rommel op straat, hondenpoep en vernieling bus- en tramhokjes.
(bedrijfs)vestigingen	2014	ARRA	Locatie met door de KvK geregistreerde onderneming, instelling of zelfstandige beroepsbeoefenaar met minimaal één werkzaam persoon.
creatieve industrie	2014	ARRA	vestigingen met de activiteitscodes: kunsten, media en entertainment en creatieve zakelijke dienstverlening. Inclusief activiteiten < 12 uur per week
toerisme	2014	ARRA	vestigingen met de activiteitscodes: logies en overnachtingen, overige horeca, personenvervoer, reisorganisatie- en bemiddeling, cultuur en recreatie, jachthavens, zeilscholen en recreatieve detailhandel. Inclusief activiteiten < 12 uur per week
ICT	2014	ARRA	vestigingen met de activiteitscodes: content, diensten, hardware.
zakelijke dienstverlening	2014	ARRA	vestigingen met de activiteitscodes: 68, 691, 692, 701, 702, 711, 712, 721, 722, 731, 732, 741, 742, 743, 749, 750, 77, 78, 79, 80, 81, 82
ZZP (zelfstandige zonder personeel)	2014	ARRA	Vestiging met 1 werkzame persoon en rechtsvorm eenmanszaak (excl. winkels).
aantal banen (>12 uur per week)	2014	ARRA	aantal werkzame personen in een baan van minstens 12 uur per week
gezondheidsklachten, mantelzorg, levensstijl, maatschappelijke participatie	2012	GGD: AGM	Amsterdamse Gezondheidsmonitor (AGM): vierjaarlijkse enquête GGD onder Amsterdammers van 19 en ouder
OESO beperking	2012	GGD	Personen die ten minste 1 van 7 activiteiten met betrekking op horen, zien en bewegen niet of alleen met grote moeite kunnen verrichten.
% hoog risico angststoornis / depressie	2012	GGD	K10 screeningslijst voor depressieve en angststoornissen: 10 vragen over de gemoedstoestand in de afgelopen vier weken.
% (zwaar) overmatig alcoholgebruik	2012	GGD	Overmatig: >21 glazen per week mannen, >14 glazen per week vrouwen Zwaar: minimaal 1x per week 6 glazen op een dag
% overgewicht of obesitas	2012	GGD	overgewicht (25≤BMI<30) en obesitas (BMI≥30)
% volwassenen dat aan beweegnorm voldoet	2012	GGD	Dagelijks minstens half uur minimaal matig intensieve lichamelijke activiteit op minimaal 5 dagen per week.
potentiele beroepsbevolking	2014	O+S	bevolking van 15 t/m 64 jaar
geregistreerde werkloosheid	2014	DWI/CBS/ O+S	% 15 tot 64-jarigen met bijstand (wwb levensonderhoud, wwb bbz, oiaw ioaz), gedeeltelijk arbeidsongeschikt (<80%) of WW
bijstand	2014	DWI	personen die WWB-levensonderhoud ontvangen
% 15-64 jarigen in trede 1 of 2 van de bijstand	2014	DWI	ontvangers van WWB met grote afstand tot de arbeidsmarkt
gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen	2011	CBS/ RIO	Bruto-inkomen verminderd met premies sociale zekerheid en andere betaalde overdrachten en de loon-, inkomsten- en vermogensbelasting.
% huishoudens laag opgeleid en laag inkomen	2011	CBS / O+S	huishouden in laagste tertiële koopkrachtinkomen en hoofdbewoner met maximaal VMBO. Studenten en bewoners van instituten buiten beschouwing.
% minimahuishoudens	2011	CBS / O+S	huishouden met inkomen tot 110% van het Wettelijk Sociaal Minimum.
% 18+ in schuldhulpverlening	2013	DWI	aandeel actieve cliënten schuldhulpverlening
% (zeer) ernstig eenzaam	2012	GGD	Eenzaamheidsschaal De Jong-Gierveld: 11 items met betrekking op emotionele en sociale eenzaamheid. Wanneer op 3 of meer items 'min of meer' of 'ja' is geantwoord wordt men als eenzaam beschouwd.
sociale uitsluiting	2012	GGD	% met achterstand op 2 of meer van volgende terreinen: sociale participatie (eenzaamheid, sociale contacten); materiële deprivatie (gebrek aan financiële middelen); toegang tot sociale grondrechten (woning, zorg, discriminatie); normatieve integratie (naleven normen en waarden samenleving)
% mantelzorgers onder 19-plussers	2012	GGD	minstens 3 maanden en/of minstens 8 uur per week
vrijwilligers, inzet voor buurt of stad, informele hulp, standaardleefsituatie-index (SLI)	2012	Staat van de Stad	Staat van de Stad: tweejaarlijks onderzoek naar participatie Amsterdammers. De SLI beschrijft het gemiddelde welzijnsniveau.
% gewichtleerlingen (op scholen)	2013	O+S	aandeel leerlingen waarvan geen van de ouders hoog is opgeleid
% (matig) verhoogde SDQ-score leerlingen	2014	GGD	Percentage met een verhoogde kans op sociaal-emotionele problemen
% basisschooladvies pro/lowo	2014	DMO	% leerlingen in groep 8 met basisschooladvies voor praktijkonderwijs of VMBO met leerwegondersteuning.
% laag opgeleide schoolverlaters (18-22 jaar)	2013	DMO	bovenleerplichtigen die onderwijs hebben verlaten zonder startkwalificatie
aantal inwoners studentenwoningen	2014	O+S	aantal inwoners van studentencomplexen en studenteneenheden
% minimajongeren	2011	CBS / O+S	aandeel 18-minners dat opgroeit in een minimahuishouden
middelegebruik VO4		GGD	4e klassers die wekelijks roken en/of recent alcohol hebben gedronken en/of recent cannabis hebben gebruikt (recent = in de afgelopen 4 weken)
aantal behandelingen JGGZ ambulant per 1.000 0-17 jarigen (niet uniek, schatting, n>20)	2011		tweede lijn behandeling. schatting van het aantal behandelingen (geen unieke cliënten)
trajecten jeugd en opvoedhulp per 1.000 0-17 jarigen (niet uniek, n>5)	2012	JBRA, instellingen J&O / O+S	Aantal jongeren met traject ambulante jeugdzorg, dagbehandeling, crisisopvang, residentiële jeugdzorg en/of pleegzorg per 1.000 0 t/m 17-jarigen (N>100).
aantal aanmeldingen AMK per 1.000 0-17 jarigen (niet uniek, n>5)	2013	DMO	aantal meldingen bij het Amsterdams meldpunt Kindermishandeling indicatief cijfer: een kind kan meerdere meldingen hebben.
risicofactorenindex jeugdcriminaliteit	2013	O+S	De risicofactorenindex geeft aan in hoeverre in buurten risicofactoren aanwezig zijn die de kans op jeugdcriminaliteit verhogen.
kengetal sociale kwaliteit (0-100, hoe hoger, hoe beter de sociale kwaliteit)	2013	Veiligheidsmonitor	aandeel inwoners dat positief reageert op vier stellingen over hoe de bewoners in de buurt met elkaar omgaan
spanningenindex	2013	O+S	Index gebaseerd op 8 stellingen over spanningen die bewoners ervaren in de buurt.
objectieve veiligheidsindex	2013	OOV / O+S	Index die het aantal incidenten in een buurt volgt
subjectieve veiligheidsindex	2013	OOV / O+S	Index die de ervaren veiligheid in een buurt beschrijft

Functiekaart gebied Oostelijk Havengebied/Indische Buurt

Bron: DRO

Rol gebiedsanalyse binnen gebiedscyclus en Colofon

De gebiedsanalyses vormen het jaarlijkse startpunt van de Amsterdamse gebiedscyclus. Iedere analyse beschrijft de toestand en ontwikkeling van één van de 22 gebieden in de stad. Daarbij wordt zowel gebruik gemaakt van statistieken en onderzoeksgegevens als de signalen uit de buurt die professionals in het gebied opvangen. Deze gebiedsanalyse dient als onderlegger voor de gebiedsagenda 2016-2019.

De gebiedsanalyses zijn een gezamenlijk product van OIS en de stadsdelen (eindredactie: OIS).